TECHE UDINE

MANOSCRITTI

FONDO PRINCIPALE

Manoscritto n. P_MSS_0776

Nel Fondo Principale sono confluiti la maggior parte dei lasciti manoscritti pervenuti alla Biblioteca Civica «Vincenzo Joppi» nel corso del tempo: si tratta perciò di un fondo composito nel quale è possibile trovare manoscritti di argomento liturgico, scientifico, giuridico, botanico e altro.

Collocazione:

Biblioteca Civica "Vincenzo Joppi", Udine
https://www.techeudine.it/fondo-principale
https://www.sbhu.it/

Cronache Latine

758
a
771

Coll. 964. D. Lin. 5. Aquilejensis protensas.

(776 B)

Ad annuum insequentem 1330 dittus Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdem Patris Forojulien-sis

776 A

Correzioni ed aggiunte

all'opera: Mon. Eccl. Aquil. del de Rubeis

Dalla pag. 834 - 66

Aquileia 8 Bianchi 1884

Col. 864. B. Lin. 5. Aquilejensi protensa.

Ad annum insequentem 1330 dittes Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdam Patriæ Forojulienſis

Col. 834 C. Lin. 19. Ad Comites Goritianos. Ad Rainaldum fratrem alia; quæ Canis
Grandis Scaligeri discidia cum Patavinis pandunt,
aliaque Provinciæ negotia. Florentiæ mortem etc.

Col. 844. B. l. 3.

Aquilejæ sedem VII Alias quoque ad Rainaldum fratrem in lucem
indesinenter proferimus literas, quas ex Autographo, ornatissimo Bimo
VIII Alias etc. Archiepiscopi Ebredunensis operam dante, describimus.

Negotia plura tum externa, tum domestica, nota fiunt ex vestra

" "Castorum Dei et Apostolicæ Sedis gratiæ Sanctæ Sedis
" Aquileiensis Patriarcha, Rainaldo fratri suo salutem.
" Veteris nos recepisse ante adventum Nuncii . . Florenos
" auri M.CC.LII. per annum tantum factum Venetiis
" per Sarium Canonicum Tergestinum cum Societatibus de
" Scalis et de Rivis: sed hoc non obstante omnino prou-
" ita ad implere, quæ sibi misimus per Presbyterum Tadeum.
" Nec alia super hoc mittimus tibi, quia satis videtur notis
" quod illa suggeriant quæ tibi debuit dicere: et nisi illa gra-
" vas pecuniæ incontinenti mitatur notis, melius esset quod
" adhuc esset Canonicus aquileiensis quam quod esset Patriar-
" cha. Ad factum vero electionis de Castello sic respondemus
" quod tibi misimus commissionem necessariam impetratam
" per duos de Rivis prædictos de tibi super confirmatione vel im-
" firmatione ipsius: et ideo non mittimus aliquid super hoc per
" istum de Rivium. Relatæ vero factæ per Dominum Canon.
" in districtu Paduano bene audivimus: de quibus debemus summi
" Rivis ordis, et specialiter quia ibi non quievimus nec sumus, ut
" exponere possemus personam nostram in servitium prædicto-
" rum Paduanorum. Et quia etiam misisti nobis.

" quod Paduani propter grave conditionem sue regentie
" rant se de aliquo auxilio ei dando, et etiam Dominus
" Episcopus idem miser ad vos, sic vobis respondemus
" quod se non possit obtinere cum adjutorio Domini
" Episcopi a Paduanis conservationem necessariam, cum
" placet nobis quod se provideat per aliquam viam mittere
" Paduanis aliquas bonas gentes armigeras cum balistis
" aut cum lanceis, de quibus Paduani contentari possint:
" et nos habere inde possimus ... dummodo per hoc non
" diminuatur in aliquo de quantitate pecunie, que de pre-
" senti nobis est necessaria pro expeditione nostra de Curie.
" Sed si ... quantitatem nobis necessariam, poteris recupe-
" rare pecuniam, de qua possis invenire aliquas gentes
" ad mittendum Paduanis defendendum honorem Ecclesie hic
" inter sindicte, placet nobis quod mittas super facto vero
" Castri de Budrio, et Castri de Ospio mittimus vobis per
" presentes nuncios responsionem: et nihilominus iterato
" per presentes vobis scribimus super singulis modis nostre
" beneplacitum voluntatis, pro ut alias vobis duximus
" rescribendum. Videlicet in primis super facto illorum de
" Budrio, videlicet filiorum q. D. Henrici de Budrio, qui
" videntur pro ut dicis velle vendere partem suam pre-
" dicti Castri Ecclesie Domino Comiti, quantumcumque nullum
" jus habeant in predicto Castro, nec in aliis bonis pertinen-
" tibus ad dictum Castrum, propter renunciationem quam
" fecerunt in manibus Co. me Domini Octoboni Predecessoris
" nostri: et quod ex illo dubio videretur vobis pro melori,
" quod nos pro majori securitate Ecclesie Aquileiensis

Coll. 864. D. Lin. 5. Aquilejensi protensas.

Ad annum insequentem 1330 dittey Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdam Patrie Forojulien[sis]

„ deberemus jemen medietatem dicti Castri, pertinentem ad
„ Raimundum et Ogerium q. Nicolai de Porta ratione
„ Domine Nicolete uxoris ug q. uxoris Dominici de .... Hen-
„ rium de Budrio, necnon ad Armannum de Budrio; et
„ etiam dando aliquid Clerethus supra dicti Henrici de
„ Budrio, licet verum jus habeant .... Marchisi et media
„ Placet nobis, quod licet ad presens non simus bene para-
„ de pecunia pro Castris aquirendis: quod nihilominus ad
„ evitandum tantum periculum, ne procedat ad emendum
„ dictum Castrum cum juribus et pertinentiis suis, pro
„ minori pro quod poterit habere. Dummodo possit habe-
„ remus sufficientes, et magnes ad satisfaciendum tantam
„ pecuniam, quia bene scit quod nulla ratione possemus
„ isto tempore satisfacere tam magnam quantitatem
„ pecunie; propterillam quam de presenti oportet nos
„ facere in Curia. Et si contingat se procedere ad emptio-
„ nem predicti Castri, faciat bene videre primo: quod em-
„ ptio et venditio fiat ita deliberate, quod nullo modo pos-
„ sit deinde. Et advertat bene, quod emptio non fiat
„ nomine Patriarche, nec Ecclesie Aquileiensis, sed solum
„ nomine Castoni de la Turre. Et si alii de Budrio nollent
„ vendere pro parte sua, saltem unus Raimundo com-
„ poleat forum de medietate Castri, et pertinentiis
„ suis. Et Petrum est, quod de re multum miramur
„ eo quod a una parte nobis missa de emptione facienda
„ Castri de Budrio, et ab alia parte ante adventum
„ Ogerii notificatum fuit de Penetis aliquibus Ve-
„ natoribus qui sunt in Curia Romana: quod Musche-
„ nus frater noster jamemerat predictum Castrum;

„unde videretur non expedire quod emptio aliqua fieri nomine
„nostro. Nomen hunc adventus nostri Mediolanum emisit
„predictum Castrum, quod non consensimus nec
„fieri in predicta emptione: quia ad alia potius
„se communisse, que ederent ad confusionem nostram
„perpetuam, et que numquam tradecemus oblivio-
„ni.

„Item super eo quod dicit, illos de Castro Bozzolo
„(jam est diu) fecisse certas obligationes, et promissiones
„iuberes quod unus ex ipsis expelleret alium de Castro
„predicto, quod ille qui expelleret vel offenderet alium,
„caderet de parte sua predicti castri et juribus suis
„Patriarche, qui esset pro tempore, et quia predicti
„de Bozzolo (jam est diu) fecerunt contra predicta
„pacta et promissiones expellendo et in perpetuum unus
„alium, et hoc facient idem. Et ideo dubitamus, ne
„in adventu nostro velimus petere predictum Castrum,
„procurant tenere predictum Castrum contra ch[illegible]
„Comiti Goritie: quod esset Ecclesie nimis periculosum.
„Relisa Nob[illegible] quid velimus per te super hoc fieri, cum
„nos possit augere dis omnia de predictum Castrum.
„Adhuc sic tibi respondemus quod si credis et videas
„tum periculum imminere super hoc Ecclesie Aquileien-
„si usque ad adventum nostrum, libenter vellemus quod
„differretur usque ad adventum, quia non libenter vi-
„deremus quod tales novitates fierent in Terra in
„absentia nostra et specialiter isto tempore. Sed si ita
„omnino videres periculum subitum imminere,

Ad annum insequentem 1330 dilecto Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdam Patriæ Forojulien-

et pro certo contraviderat quod omnino vellent vendere predictum
„Castrum; hinc habito bono consilio et deliberatione cum
„illis, qui pro certo diligunt honorem nostrum, et bonum
„statum Ecclesie Aquilejensis, et totius Patrie ~~Forijuli~~
„Forijulii; proceda[t] ad acquirendum dictum Castrum in
„manibus suis, auctoritatibus Communitatis nostre
„de Venetia, nomine nostro: primo inveniendi et inquiri-
„di veritatem, et informationibus juris et rationabilibus
„ad executionem nostri et huic contra predicto[s] de Os-
„pid. Ita quod non appareat, quod ista fiant contra
„eos, ea quod voluerint vendere predictum Castrum
„Comiti; ad hoc ut Comes inde non assumeret aliquam
„indignationem nobilium. Item ut nobis mittere
„possit de presenti quantitatem pecunie necessarie pro
„expeditione nostra hinc; mittamus sibi per laborem
„presentem unum Procuratorium nostrum, cujus
„auctoritate poteris assistare de novo Mutas nostras et
„Gastaldas; cum non credamus posse nos hinc expedire
„nisi habeamus habeamus XVIII. M. Florenos ad minus.
„Unde procura inmediate nobis mittere pecuniam
„necessariam ad hoc, ut usure et reprehensiones Card-
„natium taliter non recedant nos, quod quando vellemus
„apponere remedium, non possimus. Et scias quod para-
„de[fuit], quando a vobis recepimus; ultra non fuit proc-
„sum taliter contra nos: quod semper remansissemus
„cum suis et nostris pejorati. Item scias, quod Guerrinus ap-
„plicuit ad nos de Venetiis XXIIII. Februarii; quando
„nobis dixit non potuit venire Citius, quia oportuit
„eum morari Pisis, et expectare venire per XV. dies

„ propter malam et adversam temperiem et turbinem
„ que generatur Maii. Ita quod non potuit pacifice
„ se tradere, quod satisfecimus. Item scias, quod Ro-
„ berto expectatur ventura ultra credimus circa Pascha,
„ unde si contingeret dictum Dominum Regem venire
„ ante recursum nostrum, non possemus portam ita
„ de leri recludere cum honore nostro, sicut cele-
„ ritas expediret. Et ultra id opportet necessaria, no-
„ va multa onera expensarum. Item mandamus ti-
„ bi, quod licet tibi committamus auctoritatem, dan-
„ tiam tibi licentiam tibi committendi potestatem Episcopis pro
„ consecrationibus Ecclesiarum, et committentibus ca-
„ rum si forsan molestie; cavas tamen ne in dando pre-
„ dicta licentia multum laxes habenas pro omni
„ Ecclesie Campestri. Et prouide omnino, quod die
„ jovis sancti in officio et solemnitate penitentiarum, et
„ alii solemnitatibus quas convenerunt dum fieri
„ in Ecclesia Aquilejensi nihil committatur de contingen-
„ tibus. Dat. a Penne die V Martii. ‟

„ Data anno 1318. predicti Castoni ultima, ~~mensis~~
eiusdem vero illud quod est die XVIII. Petrus Archiepiscopus
die Veneris. Littera mangue Dominicali A. anno 1318.
Inscriptus erat. Factum, quod inveratur, Archiepiscopo Castello
specialis confirmationem qua ejus electio in Episco-
pum Civitatensem per obitum Nicolai de Ungrispacha va-
ra firmaque haberetur. Monumentum antiquissimum
habet, quo Wichellinum Antistitem ejus Ecclesie servum
corrigat. Robertum, quem memorat Castonis Regem
Siciliæ intelligi quenam fuerint Dignitatum de Bardis

Ad annum insequentem 1330 dittere Pagani ad eundem Pontif. cum pertinent, quibus ejus fit victor de quibusdam Patrig. Forojulienſi

[illegible] Pagano [illegible] Primicerio [illegible] anni, divina [illegible] Pagano [illegible] obedientia [illegible] Pergeſſi. [illegible] scatvettra [illegible] eccl. ad ſe. [illegible] inſtan. [illegible] reverſam [illegible] pro [illegible] ſtatia [illegible] imponent. Ep. [illegible] mirabi [illegible] ducaſi ut Pa. [illegible] hortatione, [illegible] ſumma [illegible] ſcrit. Paan [illegible] tui proſedere [illegible] Curiæ, quod [illegible] Curiæ, et for.

Regiſtr. Cap. anni 1. pontificatus ſui primum Litterarum Canis Grandi magiſtri Ordinis Sancti Sabæ in Hieruſalem poſtea Patriarchæ Aquileienſis in Scriptorum Rerum Italicarum Tomo VIII. Scriptorum Italicæ Muratorio vulgatis. In Manuſcripto Chronicon Rolandini ex Codice Dominici Nolani edito habetur: M.CCCXVII. ... Henricus Julii Paduani victoriam fugavit amicos Vicentinos Dominum Canis contra Paduanos, Tarvisinos, Feltrenſes, capitur Comes S. Bonifacii ... Novæ pacis inter S. Romanum (Canis) instauratæ Juſtitiæ quibuſdam prodentibus, ac diantibus Montemſilicinum auxilio Comitis Goritiæ, et Vicentinorum amicis Ecclinis. A data Civitate Montagnana ... M.CCC.XVIII. Communitas Tarvisina amicitiæ cum Canis, qui D. Canis cum exercitu Paduani, et pacis exercitum unum in Paduanum Canis.

Tria Regiſtra ea data in calce Epiſtolæ poſitæ in die Omnium Sanctorum Officium celebrandum ſtatuerunt, illuſtrare integra adjecta nota Ciccarelli, quæ regiſtrum Miſſali Aquileienſis Ecclesiæ anno 1519 typis edito. In Cœna Domini, dimiſſis Peregrinis Dominus Pontifex vadat ad lavatorium cum Miniſtris: et indutus ornamentis ſuis, Stola, Dalmatica, Caſula, eadem omnes. Finem communicantibus, Altari ſit, celebrato ſacrificio, Crucem Candelabris, et Thuribulo præcedentibus, et Regina non deſinente ſubſequente, ſupra in portatum Palatii. Ante altare ſuum genuflexus cum ſilentio et ullo ſtrepitu facto, aqua benedicta ab Epiſcopo ſibi ſtante Dominus Pontifex incipiat Officium

, presentibus, quo inepto, & ordine debiti Pontifica-
" lis impositis circa orationem & mysteria initia-
" endo, intrent Basilicam: ubi in medio navis
" ante Altare S. Crucis prosternat se, & immingra-
" que Penitentes: & facta ab Pontifice super eis
" benedictione, & absolutione una Diaconus, &c.
" remoto secundum Ritum Pontificalis, revertantur
" ad Chorum: & hinc Dominus Patriarcha unus
" Ministrii, indiantur preparamentis albis &
" solemnibus, & Missa incipiatur." Pauci post his
ritum Patriarchalis Aquilejensis Ecclesie exprimam
habes.

VIII. Adventum moram adhuc Gradeta & Castro
sub anno 1318. die V Martii. expeditis negotiis,
in Italiam adeuntavit. Florentiæ, etc.

Col. 844. B. — Lin. 10. Ipse Historicus convenit Necrologium Aquilejense ad 4 post Landulphum Florentinum in hac Dissertatione XIII. Ratisbonæ, & Pragæ scripsit MCCCXVIII. In dictione prima, Reverendus Pater Dominus Castonus bonæ memoriæ Patriarcha Aquilejensis hic in Ecclesia requiescit, qui vixit in Patriarchatu ann. I. Menses VII. dies XXI. Annum, Menses & dies supputa a die 31 Januarii anni 1315 ratio, & quæ subdit, justissima. Monasterium &c.

C. — Lin. 4. & monasterium S. Flori Dissertationem confer. Opera & Deposito di Paolino Patriarca di Aquileja &
Ruspa &c.

Ad annum insequentem 1330 dilectis Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdem Patris Forojulienſis
[illegible] ingeret. De-
profero ex
Primicerio
Joannis, divina
is, Paganus
obedientia
structione Cle-
go Tergesti.
scat vestra
am me fu-
es eos ad se
um instan-
Adversariis
tibus, non com-
qui frustra
o, stipula
tenentes Spi-
or, miratus
induxi ut de-
hortationes,
favorita
lavent. Quam
bus procedere.
Curiæ, quos
tum, quem
Curiæ, at for-

Cod. 964. D. fin. 5. Aquilejensis protensas.

Ad annum insequentem 1330 dilectæ Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdem Patriæ Forojulienſis
geret. Ec-
rospero ex
Vicario
anni, divina
, Paganus
obedientiæ
rationem Cle-
ro Pergetti.
scat vestra
animæ ſu-
os cor adje-
cit in ſtan-
Advertamus
tibi, non com-
pus prouisa
, Aquileiæ
institorem Epi-
um, miratus
nduxerit Pa-
hortationi,
ſuccurrita
ſcerit. Quam
tibi procedere
Curiæ, quod
tem, quæ ipſe
Curiæ, at ſor-

Coll. 964. D. Lin. 5. Aquilejensis protensas.

Ad annum insequentem 1330 dilecti Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdem Patris Forojulienſis
gerat. Ce-
rospero a
Primicerio
anni, divina
, Paganus
obedientia
ruchone Cle-
ro Peregrin.
dcat vestra
am me ju-
: eos ad se
em instan-
Advertamus
bus, non com
qui pronta
. Hujus
ruchonem Epi-
on, miratus
nduxi ut De-
dortationes
/ remuneta
avisit. Quan
bus procedere
tunc, quod
tum, quem
Cunc, at for-

Cod. 864. D. fol. 5. Aquilejensis protensas.

Ad annum insequentem 1330 dilecti Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdam Patris Forojulienſis
[illegible] geret. Pe-
rospero 4 ex
Primicerio
anni, divina
, Paganus
obedientiæ
visione Cle-
ro Pergasti.
scat vestra
animæ su
ex eo ad Se-
cum instan-
reverta-
tus, non com-
qui pouta
it, quia
ensionem Epi-
m, mirabi-
inde ut De-
hortatione,
[illegible]
avenit Deum
bus procedere.
Curiæ, quos
tem, quæris
Curiæ, et for-

Cod. 864. D. fol. 5. Aquilejensi protensa.

(776 B)

Ad annum insequentem 1330 dilecti Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus ipse fit certior de quibusdem Patrie Forojulienſis
consuetudinibus in causis temporalibus, quas agitari contingeret. Oc-
casionem dedit Episcopi Tergestini causa quedam. Dilecti procuratores
nobilis Tuxebii de Romagnano a Comite Francisco Florio Pomicano
desumpti. „ Sanctissimo Patri, et Domino Reverendo D. Johanni, divina
„ providentia sacrosancte Romane Ecclesie summo Pontifici, Paganus
„ Patriarcha Aquilejensis, cum devotissima recomendatione obedentie
„ ac reverentie debite et pedum oscula beatorum. Pro instructione Cle-
„ mentie vestre in facto appellationis a me interposite ad Episcopo Tergesti-
„ no, quam ad cautelam mitto presentibus interclusam, cognoscat vestra
„ benignitas, quod Adversarii dicti Episcopi comparuerunt coram me pe-
„ per prosecutione cujusdam appellationis alias interpositi, et eos ad se-
„ nerale Colloquium secundum morem Patrie, et cum ad eorum instan-
„ tiam citari fecerim dictum Episcopum, ipse in de termino, Adversariis
„ suis comparentibus, et ea causa procedi instantes petentibus, non com-
„ parait, licet..... Vicarium suum ad judicium transmiserit, qui prout fa-
„ fide digni accepi sufficiens habebat mandatum a dicto Episcopo. Et juxta
„ putabam quod ipse Vicarius comparuisset legitime ad defensionem Epi-
„ scopi, eo quod in judicio continue quam exhibebat presentiam, mirabar
„ non modicum, et super motus ipsum sollicitavi pluries, et induci ut de-
„ minum suum defenderet. Sed nihil profuerunt monita et exhortationes,
„ quia dicat se presentem in omnibus exhibuerit, dominum secundum ta-
„ men nesciens que instructus affirmato animo defendere recusaverit. Quam
„ contigit, quod instantibus Adversariis dicti Episcopi necessario habui procedere
„ et facta relatione virorum qui eum citaverat coram Patribus Curie, quos
„ ad hoc convocaveram in unum, et premissa quorumdam dictorum, quos ipse
„ ei a Paribus, quia juris. Per quos secundum legem consuetudinis Curie, et for-

„ viam Patrię latę fuerunt quędam sententię, quales in contumaces fie-
„ ri consueuit. Et novit Deus, quod non modicum me in fługorem adduxer-
„ abominę sententię Vicarii supradicti: et in quantum valui, fauere et fugo-
„ tare curaui, salua debita honestate iustitię, episcopum Vergestinum. Et
„ hęc omnia facta fuerunt die Lunę XVIII. mensis Decembris Indictionis
„ XII (anno 1329) in Palatio Patriarchali de Vtino. Die autem Sabbati XX
„ ejusdem mensis in Aquileja comparuit coram me Procurator dicti E-
„ pi, interponens appellationem in terclusam, instantibus. Et quia exqui-
„ re putaui, ut pro instructione talis a digna sanctitati vestrę describere
„ et macime de contumacibus Aquilejensis Ecclesię, et Patrię, inpresenti
„ submisi. Habet equidem Ecclesia Aquilejensis et Patria consuetudo in
„ temporalibus cautum, ut a sententia lata coram Patriarcha ad Bello-
„ quium appellatur. Ita quod aliter appellatio non recipitur interjecta. Et
„ licet etiam Ecclesię Aquilejensis et Patrię consuetudo, ut in temporalibus
„ a Sede aquileiensi ad Imperium appellatur, a qua Ecclesia temporalia obtinet. Quod
„ tamen credo non habere locum nunc, vacante Imperio: sed si non
„ vacaret, forte haberet locum in presenti causa, que feudalis existit. Et
„ licet etiam Ecclesię Aquilejensis et Patrię consuetudo, ut in temporalibus
„ causis a sententia lata sine intervallo aliquo appellatur, adeo quod
„ aliter interjecta appellatio non recipitur. Si in casu appellatio nec dum
„ statum finem intervallo interjecto videtur, immo nec introducendum. Et
„ missis etiam consuetudinem, Clemens Pater, ita inveterate sunt, et inole-
„ scere apud incolas deuię, quod videre non possum qualiter possint
„ inverti, aut quomodolibet immutari. Item me movet etiam, et verisi-
„ mile dubium, quod cum sententię non a me, cujus est officium audire
„ testes hinc inde Partes tantum querere, nihilque in sententia proferre,

„qualiter a me quo nil protulit quod sententiam fugit, et nova dictus Pa-
„triarcha / Episcopus duxerit appellandum. Super hoc tamen sanctitas tua dijudi-
„cet ac decernat, quid me facturum sit oportuit, qui humiliatis servicium
„Romanis semper vestro jugo subjectam detinent, promptus, cum et virgil
„ad quecumque mandata. Dat. Aquilejæ V. Jan. anno Domini 1330, in-
„ctione XIII.„

Jergestinam Ecclesiam administrabat Frater Guillelmus ex ordine
Minorum, ab Ecclesia Jadonensi in Corsica translatus, apud Ughellum Ver.
edit. De Pastoralibus, eorumque judiciis in convalescentium causis, circa Du
cangium in Glossario ac Laminarium Benedictinis anno. Anno 1330 vacans
dicitur Imperium ob discidia intercedentia, Ludovici Bavari et Friderici
Austriaci ac illius cum Romano Pontifice dissensiones.

Col. 853. B. dim. 13. Papales prorogantur. Jurisdictiones in Istria Episcopum Caligen. et
contra Johannem Boemiæ regem tum contra eosdem Caligenses cum Pa-
triarcha Aquileiensi. Utini pro Ecc.

Col. 864 B. dim. 4. Aquileiensis protocollum. Litterarum decimus Caret LXXXIV cum V.

IV. Ecclesiæ hujus Provinciæque tranquillitati diligentissime invigila-
bat Paganus. Pel. Istriæ finitimi Comites inclitæ Foroliviæ gentes auctæ fuit,
quæ Petro cuidam de Strapilosa adhærebant. Quid agendum expediret,
ut sedarentur turbæ, damnaque inrogata sarcirentur, Colloquii Gene-
ralis deliberationem relinquendum censuit Patriarcha. Scriptas hac de
re tabulas accipe. „In nomine Domini Amen. Anno ejusdem nativi-
„tatis M.CCC.XXXI. Indictione XIIII. Infrascripta facta et firmata fue-
„runt in Colloquio Generali celebrato in Utino in sala inferiori Castri et
„Palatii Patriarchalis, die jovis XVIII Mensis Aprilis, in quo quidem Collo-
„quio interfuerunt more solito Liberi, Ministeriales, Communitates, at
„alii vocati: ex quibus colloquii infrascriptas notabiles personas. D. Guillelmus
„Jeanus Aquilejensis, b. Frater Hibertus abbas Moggalensis, D. Frater Johan-

„nes Abbas Rosacensis, D. Guido Decanus Civitatensis, D. Dominus Stefanus
„de Strassoldo, D. Eusebius Canonicus Aquilejensis, D. Jacobus de Carra-
„ria Canonicus Civitatensis, D. Articus Miles de Ramperga, D. Peregri-
„nus de Spilimbergo, D. Federicus de Villalta, D. Johannes de Villal-
„ta, D. Ivaricus de Cucanea, D. Nicolussius de Cucanea, D. Johannes
„antiquior de Cucanea, D. Fantinus de Cucanea, D. Bergandus de Cuca-
„nea, D. Ramphisius de Ramperga, D. Asquinus de Colorèto, D. Federicus de
„Mureto, D. Rainaldus de la Turre, D. Hermagoras de la Turre, D. Ca-
„nevarius de la Turre, D. Pedregnus de la Turre, D. Bernardus de Ma-
„ldo, D. Federicus de Savorgnano, D. Franciscus de Manzano, D. Ago-
„stus de Udrio, D. Nogarettus de Percano, D. Conradus Bojamus, D. Guil-
„elmus pro Civitate, D. Magister Dominus Notarius, Rolus Notarius,
„Federicus de Salvagnani de Utino, Magister de Aquileja, Nicolaus
„Notarius de Gemona; et aliorum complurium multitudine copiosa
„Propositis per Venerabilem Patrem D. Paganum Dei gratia Sanctæ
„sedis Aquilejensis Patriarcha, diligenter et provide injuriis, gravami-
„nibus et apprehensionibus, quæ iniuste sunt et inferuntur quotidie subie-
„ctis Aquilejensi et Civitatensi civitatibus, et maxime noviter in pa-
„triarchatu et in Comitatu Portus simul cum Petro de
„Strassoldo, de quorum causam Curiam, ad quem convocaverat.
„Ipse D. Patriarcha vocatis omnes et singulos de Consi-
„glio, sub fide qua tenentur sibi et Ecclesiæ Aquilejensi. Atque ipse
„districte mandavit, quatenus super prædictis sibi consulere deberent fi-
„deliter, ut tenentur tamquam fideles servitores sui et Ecclesiæ Aqui-
„lejensis et prout experierint, et consultum fuerit pro defensione hono-
„ris et juribus Ecclesiæ Aquilejensis, cum sibi præstent auxilium
„et favorem.

„ Fuerit igitur more solito ab Universi indicto Colloquio constitutis a
„ quid circa prædicta videbatur agendum, et quid consulebant, provisum fuit,
„ ordinatum, et firmatum ibidem, nemine discrepante: quæ quia salubria
„ et diversos super talibus consuli potuit per pauca, quam per multos,
„ Dominus Patriarcha habere deberet Consiliarios, qui erunt ibidem:
„ et quod nova fieret electio de duodecim Consiliariis, scilicet de duobus pro
„ Prelatis, de duobus pro Militibus, de quatuor pro Ministerialibus, et de qua-
„ tuor pro Communitatibus. Qui duodecim simul cum aliis viderent, tractarent,
„ agerent et adimplerent simul cum Patriarcha omnia, et singula, quæ
„ utilia et necessaria essent circa prædicta pro honore et statu Ecclesiæ Aqui-
„ lejensis, et servitorum ejusdem. Qui duodecim eandem haberent pote-
„ statem, quam habet totum Colloquium: et quæ quidquid per ipsos fieret,
„ illam haberet firmitatem et robur, ac si per totum Colloquium factum
„ esset. Surgentibus igitur et ipsis in pede tribentibus meta eorum compe-
„ tentem omnibus de dicto Colloquio, pro eligendis dictis duodecim Con-
„ siliariis; electi fuerunt infrascripti, qui finito Colloquio, pro complen-
„ dis prædictis, cum Domino Patriarcha remanserunt. „ Cetera desiderantur in Tabulis, quæ corrosæ mihi sunt.

In Mediterranei Ytrie Castellum erat, Petrapilosa vocatum, cujus adhuc ruderа prisistunt. Sedem ibi frequentius tenebat Marchio: regebatque nomine Patriarchæ loca, quæ Venetæ majestati non parebant. Sedeque vetusto splendore retenta, orgel Marchionatus retinuit, quo per illustres Gravisonum gentis veneticiæ seniores di titulo potitur. Goritianum Comitatum admini strabat Beatrix pro Jo. Henrico filio, qui circiter decem duntaxat annos natus erat. Soror ejus Beatrice, inlata tunc in partibus Ytrie et Carniæ ab illis de Comitatu Goritiæ, facile putaverim. Instaurata quippe firmitate anno superiore, inter Patriarcham istosque Goritiæ nos, Tabulæ produunt. „ In nomine Domini amen. Anno ejusdem

„ Nativitatis M.CCC.XXX. In dictione XIII. infrascriptum collegium
„ electatum fuit die III. Mensis Julii ultimi. In quo provisum et fir-
„ matum fuit: quod pax, unio, et liga facta inter Dominum Pa-
, triarcham et servitores Ecclesie Aquilejensis ex una parte, et D. Jaf-
„ fonem de Bemrenbr Capitaneum Comitatus Goritie et Vicarios ip-
„ ti Comitatus ex altera, procedat et firmetur per totum Collegium
„ Juger quo factus fuit Dominus Lubbius procurator et Syndicus ad
„ predicta. „

V. Diffidit, ac belli prosecutus finitimis gentis gratiabantur: quod
quod aveni posse mala censuit Paganus, inita cum Scaligeris
confederatione Comitia Provincie etc.

Col. 865. C. dim. 1. Genet. Cent. Dioces. Verba profero." Presentibus testibus infrascriptis
„ et multitudine copiosa. Congregatis ad Parlamentum Ven. Pater
„ D. Paganus Dei gratia sancte sedis Aquilejensis Patriarcha ex una
„ parte, et Magnificus Dominus D. Albertus de la Scala de Vero-
„ na pro se et D. Mastino fratre suo, Civitatum Verone, Padue,
„ Vicentie, Tarvisii, Feltri et Belluni Domini et Capitanei ge nera-
„ les ex altera, firmaverunt invicem, et inviolabiliter tenere promi-
„ serunt, manuali fide data per ambas et ..... viam, fraternitatem, Col.
„ amicitiam, societatem, ligam et unionem. Promittens idem Domi-
„ nus Patriarcha prefecto D. Alberto recipienti pro se et dicto fratre suo
„ D. Mastino, juxta alia pacta olim habita cum bo. me. D. Cane grando
„ de la Scala eorundem Dominorum patruo, laudare et custodire tota vi-
„ te omnes passus et introitus Ecclesie Aquilejensis, qui dominabat
„ sunt in potestate ipsius Domini Patriarche et Ecclesie sue predicte, ne
„ gens aliqua magna vel parva, cum armis intret portas Forijulii

„quei venirent vel venire vellent in damnum ipsorum Dominorum de la
„Scala: et ad hoc intendit resistere, et prohibere totis suis viribus et
„potentia. Et si contingat, quod aliqua gens veniret, vel intrare vel
„stare possit predictos, aut in alia loca, ubi ipse Patriarcha non
„posset resistere; statim cum hoc sentiet, illud significare curabit
„Dominis antedictis, aut alteri ipsorum fuit in Civitate Tarvisii, vel Bone
„jiaco salvo semper in predictis Domini Papp beneplacito et mandato,
„ac Romani decani Apostolice sedis. Et versa vice Dominus D. Albertus pro
„se et dicto D. Mastino fratre suo promisit eidem Domino Patriarche:
„quod si contingat, ipsum Dominum Patriarcham habere guerram,
„vel brigam in terris Ecclesie Aquileiensis, dabunt et transmittent
„ipsi Domino Patriarche pro defensione sua et juriurn Eccles. Aquileien.
„bil celerem et sufficientem succursum juxta facti qualitatem, et po-
„sibilitatem eorum: salvo semper honore et mandato Dni Romani im-
„perii. Et ut hec singula promissa invicem per dominos supradictos ita
„ubique observentur, infrascripti nobiles utriusque partis juraverunt dare
„operam efficacem, quod utraque pars contra ea non veniet: sed servabit
„ea inviolabiliter, bona fide, et pure videlicet, pro parte ipsius Domini
„Patriarche D.

Col. 806. B. lin. 8. transitus impediatur.

„dictam confederationem cum Dno Caligerio, in tanquam cum Dea-
trice Scaligera contra eosdem, Tabule docent, quas ab humanissimo comi-
te Fabio de Manzano accepta protectione in cuius „infrascripta facta
„sunt in Collegio Scaraci, celebrato Ultimi in inferiore sala Aste et
„Palatii Patriarchalis, die Lune ultimo Mensis Augusti (anno 1302 stilum
„Dominicale E.D.) in quo interfuerunt more solito Prelati, videlicet Mini-
„steriales, Communitatis, et alii vocati ex gleibus elegi infrascripti ut nota-
„bili, videlicet D. Johannes Abbas Nonantulani, D. Fr. Silbertus Abbas Ne-

„ Laurentij, D. Guicius decanus Civitatensis, D. Franciscus Prepositus Sancti
„ Odorici, D. Ludovicus Canonicus Aquilejensis, D. Lubertus Canonicus Aqui-
„ legensis, D. Conradus Canonicus Aquilejensis, D. Pregonca de Spilimbergo,
„ D. Nicolaus de Ottino militis, D. Federicus, D. Johannes, D. Odoricus de
„ Villalta, D. Simon de Zucanna, D. Bizzardus de Valvasono, D. Johannes
„ D. Nicolaus de Corbignano, D. Aquinus de Collorito, D. Federicus de Ma-
„ niaco, D. Franciscus de Tricano, D. Ambrosius de la Turre, D. Herma-
„ nus de la Turre, D. Barbanus de la Turre, D. Antonius de la Tur-
„ re, D. Fridiginus de la Turre, D. Federicus de Port, D. Federicus de
„ Porgnano, D. Manfredus de Pinzano, D. Franciscus, D. Henricus, D. Pe-
„ troldus de Manzano, D. Rogerius de Budrio, D. Bianchinus de Pulinico,
„ D. Ugo de Civitate Austrie, D. Nascherus prot. de Aquileja, D. Conra-
„ de ..... Gastal. Ottini, D. Federicus .. Salvani de Ottino notarii, et aliorum
„ plurium tam nobilium quam aliorum, multitudine copiosa. Facta
„ igitur per Dominum Patriarcham (Paganum) propositione sapienter
„ et provide super his, propter que dictum Colloquium fuerat convocari,
„ et specialiter super custodia et defensione terre Forijulij et locorum
„ in eis Aquilejensi prospter verbo, qui intonuerunt, de apparatuet
„ adventu Dominorum de la Scala. Et exposita postea ditecta Amba-
„ xiata, facta per Conradum de Goritia, Ambaxiatorem illustris Domi-
„ ni Comitis Goritie, et ab omnibus diligenter audita super oblatione
„ et proferta, quam dictus Dominus fecit Domino Patriarche et Ec-
„ clesie Forijulij, pro defensione totius patrie Forijulij, et Comitatus Go-
„ ritie; peti et requiri fecit ipse Dominus Patriarcha ab universis circum-
„ stantibus, quid consulebant, quidve agendum videbant. Et petitione fa-
„ cta ab omnibus tunc solito consultum fuit, provisum et firma-
„ tum ibidem ab omnibus quod Dominus Patriarcha habeat Con-
„ siliarios suos, cum quibus melius et salubrius provideri possit

" in predictis, quam per tot. et quidquid per ipsos ordinabitur et statuetur, va-
" leat, et teneat, et executioni mandetur, ac si per totum Colloquium fa-
" ctum esset. Recedentibus igitur omnibus de Colloquio, et remanentibus
" ibi cum Domino Patriarcha Consiliariis suis, qui fuerunt D. Abbas Ri-
" vacensis, D. Guido Decanus Civitatensis, D. Hector de Ottino, D. Pagonus de
" Spilimbergo, D. Ricardus de Valvasone, D. Asquinus de Colloreto, D. Fe-
" dericus de Ros, D. Johannes de Villalta, D. Federicus de Savorgnano, D.
" Federicus de Municio, D. Ugo de Civitate, D. Marchesius et Notarius de Aqui-
" leja. Firmatum fuit et ordinatum ibidem, quod imposito Militi fiat
" universis de Forojulio secundum antiquum modum et impositionem
" hiis factam: et quod mandentur litteræ universis, quod unusquisque se pre-
" paret equis et armis juxta impositionem suam usque ad proximum Festum
" S. Matthei Apostoli, et quod Monstra fiat in castrum S. Michaëlis
" cum equis et armis in Campiformio; et hoc cum Prelatis, Capitulis, Ma-
" nateriis decennatis, quam alibi. Item quod predicti imponantur in Foro-
" julio, videlicet pro unaquaque decenna omnium Villarum Forijulii
" unus Pedonus munitus sicut decet, qui sint et esse debeant parati in lo-
" cis, sicut mandabitur eis cum tempus inaruerit. Item: quod contingat etiam
" de Forojulio vacuentur et devastentur, quam citius fieri potent: et si non
" vacuentur, quod bona que sunt intus predicta, auferri possint licite ab
" unaquaque. Item quod si contingat Dominos de la Scala intrare seu
" intrare velle Terram, quod mittatur et habeatur gens armigera forensis,
" maxime illa de ... exspensis communibus, secundum numerum quod sibi vi-
" debitur pro defensione totius Terre. Item: quod respondeatur Ambasia-
" tori Domine Comitisse, quomodo regratietur Domina Comitissa de profer-
" ta sua benevola et gratiosa: et quod dicta Domina mittat Nuncios
" ad Consilium D. Patriarche die X (VI) proximo (ut ex tenore) pro com-
" plendis his, que dicta sunt pro sua et nostra defensione. "

Ad definitam diem missi a Beatrice Gontiana Comitissa, pacis
que confederatio. Die Dominico VI. Septembris. Ottavi super palacio de
"gerio Castri et Palatii Patriarchalis, convenerunt in unum ad con
"silium more solito simul cum Domino Patriarcha Consiliarii infrascri
"pti videlicet D. Abbas Rosacensis, D. Decanus Sancte Crucis, D. Odori
"cus Miles de Cucanea, D. Hector Miles de Cittino, D. Aquinus de
"Colloreto, D. Federicus de Savorgnano, D. Rizardus de Valvasone, D. Fe
"dericus de Manesio, D. Johannes de Villalta, D. Federicus Riolus de
"Ped. D. Thomasinus de Pertistagno, D. Johannes de Cucanea, D. Fran
"cus de Malmiano, D. Hugo de Gonitate, et Ambaxiatores illustris
"Domine Comitisse Gonitie, videlicet Egregius Dominus Jacobus Miles
"de Cormons, et Walvinus de Turri de Gonitia, et D. Albertus
"de Gonitia, pro faciendo et firmando ligam et unionem
"inter Dominum Patriarcham et servitores Ecclesie Aquileiensis,
"ac Dominam Comitissam ac servitores Comitatus ex alia, prede
"fensionem honoris et status utriusque Dominii. Dicti Ambaxiatores
"super potestate et bayla eis concessam per Dominam Comitis
"sam dederunt et porrexerunt quasdam patentes litteras ipsius Do
"mine Comitisse, majori sigilli impressione cera rubea, ang et inte
"gra munitas, tenoris et continentie infrascripti, Noverint universi
"presentem paginam inspecturi, quod nos Beatrix Comitissa Gonitie
"Concessimus et tenore presentium damus Fidelibus nostris Jacobo de Cormons Mi
"liti, Walvino de ca Turre, et Alberto de Gonitia, aut duobus
"ex ipsis si tertius deficeret, potestatem arbitrium et liberam pote
"statem tractandi et componendi cum Reverendo in Christo Patre
"Domino Pagano Sancte Sedis Aquileiensis Patriarcha, et cum
"Nobilibus et Fidelibus ipsius et Ecclesie Aquileiensis, et faciendi
"ligam et unionem pro defensione Terre Comitatus et

„stri, et ad faciendum in anima nostra omne sacramentum, quod ei
„fore videbitur opportunum. Promittentes quod quidquid per eos factum fue-
„rit et firmatum in predictis, firmum habebimus et gratum. In cujus
„rei testimonium presentes scribi fecimus, et sigilli nostri solitis impressione
„muniri. Dat. in Castro nostro Goritie anno domini M.CCC.XXXII. Indictio-
„ne XV die II Mensis septembris. Quibus dictatis visis et lectis idem, dictus
„Dominus Patriarcha simul cum Consiliariis suis predictis omni modo et forma,
„quibus melius potuerunt, in recta potestatem ait traditam per totum Colloquium
„pro seipsis et Ecclesia Aquileiensi, et pro Fidelibus et servitoribus ejus-
„dem Ecclesie: et dicti Domini, Jacobus de Cormons, Walterius de la Turre
„et Albertus scripto pro dicta Domina Comitissa Goritie et pro seipsis, et
„pro omnibus Fidelibus et servitoribus Comitatus Goritie, juxta potestatem
„eis traditam per Dominam Comitissam predictam, pro honore et defensione
„statuum utriusque Dominii, fecerunt et iniverunt ligam et unionem invi-
„cem firmam et bonam perpetuo duraturam, contra quascumque perso-
„nas volentes offendere, invadere et vastare terras et honores et bona
„Ecclesie Aquileiensis et Comitatus Goritie, vel eis guerram movere, et
„maxime contra Dominos de la Scala, qui dicuntur ad hoc velle intendi-
„dere. Promittentes sibi invicem omnes et singuli antedicti solemniter
„scripturis vigoraliter dictis, ligam et unionem predictam bona fide
„et sine fraude manutenere, et inviolabiliter observare, ac se vicissim juva-
„re, et cum casus acciderit, auxilium unus alteri prestare, in quantum
„poterunt juxta negotii facultatem.„ Beatricem de Duribus Bavarie
stemma natum Goritiane gentis exhibet alteram uxorem Henrici III
Comitis Goritie, matrem Johannis Henrici.

V. Cum prefatis etc.

(776. C)

al 845 apud LXXXV

Ad Aquileiensem ecclesiam pervenerunt Eusanius, qui apud Romanos primo inter scholasticos, deinde advocatus, tum exactor, et tribunus; multisque donatus a nobilissimo Principe, ob merita sua, et imperatorum beneficia.

B. hic h. anno sequente, Basanus diem obiit, et sepultus est Aquileiæ decimum Calendas Augusti, ubi fuit 28 diebus.

C. hic h. Pagano succedit.

Hoc etiam loco addendum, liceat, cum Dominico contra Morgiam, Eusianam familiam, tenendi fines Aquileiensem Pagano, pedem fixisse in Forojulii provincia, honoribusque diversis cumulatam. Chronistæ verba sunt in Chronico Medoacensi libro II. capite XXII. Eusianus dominus potentiæ, et magni laboris, requiem sequens in Forojulio, ubi Pagano de Eo Turre ... sacris fuerat ab Apostolica Sede, Patriarcha .... Vota Eusiana domus ob oriam patriæ, ubi Paimunis de Eo Turre, annis ante occidentibus primus, a Triarcha, vicit: et illic loca divitiis, quam antiqua locupletiora, Eusiani domini condecorarunt.

II. Ex veteribus gravibusque monumentis, Eusiani distinguendi ab aliis hujus nominis familiis patefaciunt. Deprompta ex Archivio Altinensibus ea sunt, eademque ab humanissimo Francisco Beretta recognimus, videlicet, Altino vivente Lucilio Episcopo, qua potiebatur Pagano, sedi Apostolicæ auctoritate commissam illi fuisse administrationem Ecclesiæ Aquileiensis, colo adjicimus 1—X Venerabili Patri et Domino Reverendo ac divino Dei gratia Episcopo Concordensi, Frater Johannes Abbas Monasterii S. Stephani in Arvasio Padovani Diocesis, humilis Servus Reverendi Patris D. Pagani Dei gratia Episcopi Aquileiensis, Administrator in S. Ecclesia Aquileiensi in Spiritualibus et Temporalibus ejusdem sedis Apostolicæ.

ab aug. 1.

Anno Millesimo Octuagesimo nono 1089 existente Papa Urbano Secundo Anno Pontificatus eius Tertio
de Romanorum Notarii, qui in Archivio Ecclesiae adservantur. Ego Petrus Ex-
imanni (vide Tabulam, Littera Dominicali C) communis Abbatis Religiosi Viri Domi-
no Beato Johannes Abbate Casinensis, Ricardo Rainaldi Christo Patris Pagani
Dei gratia Episcopi Cajetani, Administratoris ecclesiae Aquilejensis ac loco Apostolica
Delegati, ego Episcopus Cajetanus de Gaeta, Rebaneus Delegi Sanctae Mariae Dei
Genitricis, pone contra Sic Ecclesiam Gaudentium de Medolano etc. Aliud accipe
Monumentum. Venerabilis Petri et Domino etc. π

776. D.

(776. C)

945. apud LXXXV.

Ad Aquilejensem Ecclesiam removeatur Pagano? Turriano? postquam Sanctus Ermacorus Primo substitutus Administrator, tum obiit in Christo; qui Clerum Populumque Aquilejensem ad eligendum Patriarcham hortatur.

B Anno autem sequente Pagano? diem electionis notat Eghellius? decimam, Calendas Aprilis? seu 23 Martii.

C Ann. 4. Pagano renunciavit

Hic etiam locus videtur Ludovici Comitis Concordiensis et Portusnaonis. Turrianum Jacobum, Venetum Sanctae Ecclesiae Aquileiensis Pagano, pedem fixisse in Forojulii provincia, honorabilisque deinde mentionem Chronistae verba sunt in Chronico Sanctorum Ecclesiae Aquileiensis Libro II. Capite XXII. Turrianus Jacobus postea gravi laborem, et quietem amenere in Carniolia, ubi Paganus de la Torre, patruus suus ab Apostolica Sede, Patriarchas. Vota Turriana Jacobus ubi vitam reliquit, ubi Patruus de la Torre annos quinquaginta primus Patriarcha regnavit: et illic tam divites, quam tam laetam sedem dominum condecoravit.

II. Hic veritas gravem in nonnullis Patriarchis Aquileiensibus Historiae Venetae patitur detrimentum. Egregiorum ex Archivis Monasteriorum suppetit copia ab humanissimo Francisco Beretta accepimus. Nondum solito vinculo Ecclesiae Patavinae, quam tenebatur Patriarchae Aquileiensis auctoritate omnimodam illi fuisse administrationem testes Aquilejenses certo adstruunt. A—X Venerabili fratri et Domino Reverendo Dei gratia Episcopo Concordiensi, Frater Johannes Abbas Monasterii S. Stephani de Carnia Paduana Dioecesis, Vicarius Reverendi Patris D. Bernardi Dei gratia Episcopi Tusculani, Administratoris Ecclesiae Aquileiensis tam Spiritualibus et Temporalibus ac Sedis Apostolicae Dominatibus, reverentiam etc. Datum Aquileiae in Patriarchali Palatio die XXIII Februarii Secunda indictione, anno vulgaris anno 1319.

Acta polaris servantur, quae hoc eodem anno a die 9. Martii ad vicesimam primam Maji contesta fuere in causa vertente inter Marinum de Cumico, et Laurentium Peregrini, Ecclesiae Civitatensis canonicos, de ejusdem Ecclesiae canalis condendantes: eademque confirmant Ecclesiae Aquileiensis administratorem, tum ejusdem electum Patriarcham exhibent, simulque Patavinos Ecclesiae Aquileiensis administratorem simpliciter peramque administrationem

"Ita . . . ut jure fieri debet". Et nos Dominus antedictus Anno Dominice
" incarnationis M.CCC.XVIII. die VII Mensis Martii. Aquileie in Patriarchali Palatio
" presentibus testibus infrascriptis, constitutus in presentia Reverendi Patris D. Pagani
" Dei gratia Episcopi Paduani, Administratoris ecclesie Aquileiensis, spiritu-
" alibus et temporalibus a sede Apostolica deputati, D. Lombardini de la
" Turre, Archipresbyteri ecclesie Sedegliani et Canonici ecclesie Civitatensis
" Reverendi Dei et Apostolice sedis gratia Episcopi Paduani, Administrator
" ecclesie Aquileiensis in spiritualibus et temporalibus a sede Apostolica
" deputatus . . . Datum Aquileie in Palatio Patriarchali die VIII Martii an-
" no Dominice incarnationis M.CCC.XVIII. indictione II. Die XVII Martii in pre-
" dicto Palatio, presentibus testibus, predicto Maternio de Cipriano cappel-
" lano, Magistro Conbeo de Calio Medico, et Alberto de Corvaria Domicel-
" lo dicti Domini Episcopi (videlicet Patarini): infrascriptus Presbyter Hermida-
" tus ut supra, rebellis predicto Domino Episcopo, Administratori etc. Pagani Dei
" et Apostolice sedis gratia Episcopi Paduani, Administratoris ecclesie Aquileiensis
" in spiritualibus et temporalibus a sede Apostolica deputatus . . . Datum Aquile-
" ie in Patriarchali Palatio die XVIII Martii, anno Dominice nativitatis M.
" CCC.XVIII. indictione secunda "

Rebellionem Pagani in Patriarcham Aquileiensem Ugolini cum die decimo
exeunte Kalendas Aprilis, per vigesimamtertiam Martii. Adversari videntur Tabule
Mensis Aprilis confecte, que annum Pagano traditam annunciant administra-
tionem "die Dominico primo Mensis Aprilis (Litteris Dominicalibus G currentibus)
" in Palatio Patriarchali Aquileiensi, presentibus Venerabili viro D. Fratre
" Johanne Abbate, Archipresbytero Johanne Rectore ecclesie S. Jacobi de Ampodo-
" no Paduane Diocesis sepeliano, Magistro Leonardo de Padua Medico, et Jaco-
" bo de Clemonio notario dicti Domini Episcopi (sine dubio Paduani): item
" D. Pagani, Administratoris suo nomine et Ecclesie Aquileiensis etc. De
" XII. Aprilis in dicto Palatio, presentibus testibus . . . prefatus Dominus Admini-
" strator, virtute ipsius Administrationis, absolvit D. Wilgonium de la Turre

„ Canonicum Aquileiensem a sententia excommunicationis, quam incurrerat non
„ soluendo decimam Domini Papę in proxime preteritę termino Kalendarum
„ Martij pro Beneficio, quę in Ecclesia et Diocesi Aquileiensi obtinet." Inter
Acta quoque memorabile controversię sequens occurrit. „ Die Lunę XXI Aprilis
„ magnificis coram Domino Dominę Patriarchę, Iudicibus, Assessoribus Domino, Varnerio
„ et Laurentio Notarijs etc. "

„ Quia magnanimam militiam offerens Ecclesię Aquileiensi, ipsiusque stagnum de
„ Caorlis in Patriarchatu positum, libere dicit eadem die 16 Aprilis data
„ in presentia Dominę Patriarchę nominatus, tum etiam Electus Aquileiensis
„ Recipe illos." Paganus Dei et Apostolicę sedis gratia Electus Aquileiensis
„ et Administrator, Conrado Plebano in Cruciano, Thomę Plebano in Cassen-
„ valdo, ac Conrado Notario Domino de Cucenbardo Aquileiensis Diocesis, salutem
„ in Domino. Fidelas exhibitas, quas super exploratione Rectoriam Plebani
„ Plebis S. Danielis in Cilia Diocesis Aquileiensis pretenditis, nouere
„ cupimus; cum nec videamus nec verum sit, quod Abbas in litteris, quarum
„ mentio Dominum vestrum vocat, ad eam gubernationem instituendi vel de-
„ stituendi aliquem in dicta Plebe de Cilia, quę ad nos pertinet, plenę jure
„ Tamen ad vestram malitiam conuincendam presentium tenore vobis
„ terminum peremptorium assignamus usque ad tres Hebdomadas proximo
„ futuras, a die date computandas, tam ipsi Abbati, quam ad videndum de jure dicti Abbatis, quod
„ ipsum habere dicitis, quam ad comparendum coram nobis, excusa-
„ tum vel in contumacia super spoliatione Rectoriam memorati. Aliquin contra

28 pag. 3.

2

tita", ... quę sequuntur "In nomine Domini amen. Anno Dominicę
" nativitatis M.CCC.XVIIII. die VII Mensis Martii. Aquilejæ in Patriarchali Palatio.
" presentibus testibus infrascriptis, constitutus in presentia Reverendi Patris D. Pagani
" Dei gratia Episcopi Paduani, Administratoris Ecclesię Aquilejensis, in spiritu-
" alibus et temporalibus ac sede Apostolica deputati, D. Lombardinus de la
" Turre, Archipresbyter Ecclesię insulanensis et Canonicus Ecclesię Portulanensis
" Pagani Dei et Apostolicę sedis gratia Episcopi Paduani, Administratoris
" Ecclesię Aquilejensis in spiritualibus et temporalibus ac sede Apostolica
" deputatus.... Datum Aquilejæ in Palatio Patriarchali die VIII. Martii an-
" no Domini, nativitatis M.CCC.XVIIII indictione II. Die XVII Martii in su-
" pradicto Palatio, presentibus testibus, prędicto Materno de Ypreno cogel-
" lano, Magistro Cordeo de Colle Medico, et Alberto de Montalto Domicel-
" lo, dicti Domini Episcopi (videlicet Patavini) infrascripti Presbyteri similiter
" vocati ut supra, retulit ipsorum Domino Episcopo, Administratori Ecc. Pagani Dei
" et Apostolicę sedis gratia Episcopo Paduano, Administratori Ecclesię Aquilejensis
" in spiritualibus et temporalibus ac sede Apostolica deputatus.... Datum Aquile-
" jæ in Patriarchali Palatio die XVIII Martii, anno Dominicę nativitatis M...
" CCC.XVIIII. indictione secunda. "

Petrinem Pagani in Patriarcham Aquilejensem Electum et Confirmatum.

Mense Aprili confecto, quę unanimi Pagano tradidam annunciant adminis-
trationem. Die Dominico primo Mensis Aprilis Literę Dominicales currentes

Resistit se habuisse videtur Petrus electum Patavinum, neglectis vocatis Ecclesię
Aquilejensis, damna patiebatur, ipsum Paganum Episcopum Patavinum, Patavinus ei
licet ipsi legatus relicta, administrationem amministrat. Johannes Portulex. Eum mor-
tuum anno 1319 Negit ipsum in Patriarcham, sed Metropolitanum Ecclesię
suam, nondum Petri Rectoris de Canistanio ipsi Patriarchę vacantis, ac non
dum transmisso Pallio, administrare Recusatur. Paganus Petri ipsius super
electione in Patriarcham lata, Patavinum ipsum, datis quidem munusculis, retinuit
auctoritate administrationem ipsam minus legitime, documentis munivit proprio. In memora-
ta controversia etc.

„ Canonicum Aquilejensis a sententia excommunicationis, quam incurrerat tra-
„ sacrando Decimarum Domini P[a]p[a] ex parte primo termino Kalendarum
„ Aprilis proxime preteriti, qui in Civitate et Diocesi Aquilejensi obtinet." Inter
Acta insuper memorata controversie, seu questionis dicitur XXI Aquilejæ
„ congregantibus coram Domino Odorico Abbate . . . supradictis Dominis, Parrensi
„ et Laurentio electis etc."

„ Et cognitionem nullam esse in actis huiusmodi, ipsumque Reginoldum
citationem in Patriarchatum peractam, literas datas eadem die 16 Aprilis da-
tas in quibus tum Administrator non exprimitur, tum absens Electus Aquilejen-
sis Recipe illos." Paganus Dei et Apostolice sedis gratia S. Sedis Aquilejensis Electus
„ et Administrator, Conrado Plebano in Buttrio, Thome Plebano in Lauzac-
„ valdo, ac Conrado notario Domini de Cucanbure Aquilejensis Diocesis, fidelibus
„ suis Domino. Dilectis executionis, quas super rapsolatione Prepositi Henrici
„ Plebani Plebis S. Danielis in Cividali Diocesis Aquilejensis pendentis, novere-
„ mus; cum nec videamus nec verum sit, quod Abbas in libello, quem ipse
„ merane Domini nostrum vocat, habeat potestatem instituendi vel de-
„ stituendi aliquem in dicta Plebe de Cibio, que ad nos pertinet plene jure.
„ Tamen ad ejus cautelam malitiam convincendam presentium tenore vobis
„ terminum peremptorium assignamus usque ad tres Hebdomadas proxime
„ futuras, ad hodie computandas, tam ad docendum de jure dicti Plebatus, quod
„ ipsum habere dicitis, quam ad comparendum legitime, coram nobis ex causa
„ tunc vos si potestis super spoliatione Prepositi memorati. Aliquem contra
„ eos; et vestram quemlibet per excommunicationis penam et alias, quantum
„ de jure poterimus, procedemus. Quod si dicti termini diem inducerit festivam,
„ sequens non differat, sed differat vices ejus. Datum Aquilejæ in Patriarchali Pa-
„ latio die XVI Mensis Aprilis, secunda indictione," anno Christi M. CCC. XVIIII.

† „ In memorata controversia habentur Acta Majo mense confecta, ut
utroque ejusdem nomine instrumentum exhibent." Die Martis XX Maji ingr.

„ dicto Palatio, venerabilis Pater d. Paganus, electus et Administrator pre-
„ dictus, ex officio suo etc. die Veneris XXIIII Maji, in predicto Palatio, presentibus
„ testibus, hyeronimis Dominis Abbate, et Archipresbytero, et Venerabili Domi-
„no Antonio Episcopo Concordiensi et multis aliis. Comparentibus coram dicto Do-
„no electo et Administratore Domino Varnerio et Laurentio de Istis... ibi
„ Dominus electus et Administrator statuit intrigue parte terminum ad re-
„ spondendum „ huiusmodi petitioni etc. Die Lune XXVI, Maji in predicto Pala-
„ tio presentibus Dominorum Episcopo Concordiensi, Abbate de Carrara, et
„ Archipresbytero Paduani, et aliorum multorum comparentibus coram, hyeronimo
„ predicto Domino electo et Administratore predicti electi... ibi actualiter presentibus
„ Dominis Varnerio, petitionem suam, coram huiusmodi continuerunt
„ coram vobis Reverendo in Christo Patre et D.D Pagano Dei et Apostolice
„ gratia Episcopo Aquileiensi electo, ac in spiritualibus et temporalibus Ad-
„ ministratore, dicto et proposito ego Guarnerius etc.„

Episcopatum peruita, qui possidebat Annali dicte Sancte, solebat in Curia
conficere in pecunia numerata, aut sub obligatione et hypoteca omnium
bonorum mobilium et immobilium presentis, quam provisi faciebant ju-
rare Papa sub pena excomunicationis late sententie: minorum nam-
que Beneficiorum vacantium fructus alia via exigebantur, per collectorem
videlicet ac per Apostolica dignitatis. Adhibitam ab Johanne XXII in
Bertrando de Pagani successore indulgentiam, dicte Pontifici ad ipsum literas
pertinentem, in quibus hec habentur: Hanc quia huiusmodi provisionis tue
literas ad eo, ut expediret tibi et eidem Ecclesie, celeriter de Cancellaria no-
stra recuperare forsitan non valeres: nos volentes tibi et ejusdem Eccle-
sie dispendia... precavere, ut quamvis citra ipsa non habeas nec obtendas
Administrationem ejusdem Ecclesie prefigere, usumque per te, vel tuos Vica-
rios, officiales, et Monachos in spiritualibus et temporalibus, usque ad tres men-
ses a data presentium computandos, plenarie gerere... valeas. Quo facto
si dicta, aut quevis alia Apostolica recipiens dit numerata fuerint

aut hypotheca constituenda. magnaque momenti Litterarum receptio ea ad
Constitutionem Bonifacii VIII. (in 6. in Sexto de Elect.) qui decreverat, ne quis
Episcoporum tametsi confirmatus, aut Abbatum tametsi benedictus, ullam mu-
neris sui partem attingeret, donec Bullas acceperit. Hujusce provisionis
aut electionis Bullas fortasse unica retinebat, modicis fenitio nondum
Pagano exsoluto, unde Clemens diu tardavit Aquilejensem; et Dominicus
Arator cui Bullas inscriptum ejus negotium, ut si ipse ut etiam Patriarcha
electus ipsum fuisse Administratorem et gubernatorem gauderet Bullas
sequentes. V. Id. VII Augusti in Patriarchali Palatio Spalatensi, presentibus
[illegible] Alexandro Mediolanensi domicello infrascripti Da-

10 1829. F.

„ dicto Palatio, venerabilis Pater d. Paganus, electus et Administrator pre-
„ dictus, ex officio suo etc. die Veneris XVIII Maji, in predicto Palatio, presentibus
„ testibus, hyeronymo de Domino, Abbate, et Archipresbytero, ac Venerabili Domi-
„ no Antonio Episcopo Concordiensi et multis aliis. Comparentibus coram dicto Do-
„ no electo et Administratore Domino Veronensi et Feltrensi electis... ibi
„ Dominus electus et Administrator statuit utrique parti terminum ad-
„ dicendum „ hinc inde petitiones suntiete. Die Lunae XXI, Maji in pre dicto Pala-
„ tio presentibus dictorum Dominorum, Episcopi Concordiensis, Abbatis de Carraria, et
„ archipresbyteri Paduani, et aliorum multorum: comparuerunt coram hujusmo-
„ di [illegible] tibicinem solum cantabant. „ Pagan[us] Dei et ejusdem sedis gratia Epis-
„ Por „ copus sedis Aquileiensis electus, officio et Carnolie Marchio universis et singulis impre Mar
„ Cor „ chionatum hujusmodi constitutis, salutem in Domino sempiternam. Populorum commodis
„ tunc recte prospicitur, cum eorum regimini rectores idonei preponuntur, per quorum ca
„ gra „ dentiam, salubriter gubernentur, et eorum status de bono in melius prosperetur.
„ Ni „ Cupientes igitur, ut hujusmodi nobilis et fidelis Aquileiensis imperiomeo et mixta
„ subjecti, per talem Marchionem et Rectorem gubernarentur, cujus industria et
„ circumspecta prudentia ne status tranquillus et pacificus conservari possit, Marchia
„ tionatum ejusdem et Carnolie, ad nos et Ecclesiam nostram predictam spectantium, quam
„ omnibus juribus et pertinentiis debitis et consuetis, Nob. Viro Dilecto Virgilio
„ nostro Francisthino de la Torre, de cujus fide et approbata strenuitate, ma-
„ gnam in Domino fiduciam obtinemus, utique ad nostrum beneplacitum duxi-
„ mus concedendum et jungimus et universis Dominis ejusdem Marchionatus supe-
„ rius in Marchionem prefecimus et Rectorem. Quo circa vobis universis et
„ singulis districte precipiendo mandamus, quatenus eundem Franciskinum, tanquam
„ Marchionem vestrum, de cetero in eis que ipse vel ejus Vicarii, quos per loca vestra de-
„ putaverit, vobis duxerit injungendum, obediatis humiliter et effiaciter pareatis
„ Aliquin [illegible] nos pro multis, que ex eis talent in rebellis, vota habebimus etc.
Ad „ Datum Utinis die XXVIII Augusti (1319) „ An ergo Patarini Judicis Administratio-
nis, nem, pro Similiat.° dant pacis tenuit etc. &

fol

Sic

aut hypotheca constituenda: magnique momenti litterarum. recepto erat ob Constitutionem Bonifacii VIII. (Extra. Iniunctę. de Elect.) qui dicerat, ne quis Episcoporum tamesti conparatas, aut Abbatum tamesti benedictus, ullamm. rerum sui portem alienare, donare vendat aut pignorat. Hujusce provisionis aut electionis dubio fortasse error relinebat, qui dubio tenuit non diu ma Pagano exploto, unde Electum dunitaxat Aquilejensem, et Domini. stratorem in dicto instrumento ipsum legimus. Hujusmodi etiam Patriarchę ipsum fuisse Administratorem et gubernatorem patuit ex subsequentes. "Die VII Augusti in Patriarchali Palatio predicto, presentibus "testibus Johannolo de Osenago de Mediolano domicello infrascripti Pa "triarchę Abbatis, et Saraceno de Aquileja notario congaruit coram Venerabi "li Viro D. Fratre Johanne Abbate insule Sancte Crucis de Carrara, Vicario Reverendi "Patris D. Bogani Dei gratia S. Sedis Aquilejensis Electi, Decani de Ve "Ferrariis, et Canonici Sancti Stephani, Procuratoris et Procuratorio nomine "Dominorum Benedicti judicis, et Marsilii fratrum filiorum q. D. Augustini "judicis de Argelato; et eidem D. Abbati Vicario presentavit quendam in "strumentum appellationis, interpositę ad Dictum Dominum Electum et Sedem "Aquilejensem per predictos Dominos Benedictum et Marsilium, seu D. Pe "trum q. D. Bertoni de Guastallis Procuratorem ipsorum, signato dando sen "tentie lata contra ipsos per Reverendum Dominum D. Guilfredum de Lande Vicarium "Domini Vicarii Paduani, Vicariumve jam dicti Domini Electi tunc "Domini Thadei et Gubernatoris Episcopatus Paduani, per Petrum Notarium "deputati in causa ea questionis inter ipsos fratres ex una parte et D. Pe "trum q. D. Marselli de Cingulo de Padua ex altera, cujusquidem manu Mar "tini q. D. Viviani Notarii publici rogati et notarii publici presentibus "die XXIII. Mensis Julii etc." Hinc deinde fit, ut anno 1319 Electus Aquilejensis Pagano [illegible] Hildebrandino de Conti nil [illegible] anno 1319 ab Hildebrandino de Conti [illegible]

6

8

mandato instituatur, cum aliis translationibus, aliisque mandatis spectantibus curam Metropolitanae respiciendi, deque statu, gestis, et visitationem solemnem facturus, emisso recognoscat fidelitatis juramento, ut ipse inscribitur. Decretum autem Ricciense (verba sunt Innocentii III Libro I. Registrorum Epist. capite LXIII, et Lib. I Decretalium Tit VIII capite III) ita habet de Pallii traditione: Ipsum vero ostium ipse confratres sui Archiepiscopi Ravennae Nuncio Apostolicae Metropolitanae Pallio decorentur, ita videlicet ut Episcopi ordinare, Pontifices consecrare, vel Ecclesiam dedicare, nec Archiepiscopum (sunt Patriarchae) appellare audeat, priusquam in Pontificali Romano a quo Episcopum Palatinum in Canone Nicaeno Parte I Tit. XIII. § Lib. II quando Electus in Patriarcham vel Archiepiscopum promoveatur, formam profitetur omnino observaturum. Adeptae hujusmodi consecrationem non assumat sibi nomen Patriarchae vel Archiepiscopi, quod privilegium Sanctae Romanae Sedis dumtaxat sibi attribuitur, atque ad quam dignitatem electus, tam post confirmationem praedictam, Electus non Episcopum quam ante confirmatus est, ipsius creatio non Electus.

III. Quae hactenus a Sanctissimo Domino Nostro Benedicto XIV anno MCCCXIX ordinata fuere pro Archiepiscopo Ravennate longo tempore, regulae de forma longe aliter dirigendae videntur, Ecclesiam nonnisi tacite, sententia implicatim confirmatur jamque ab eo tempore ad Romanum Pontificem et Cardinalem ejusdem Ecclesiae Archiepiscopi Ravennates, ut plurimum, ex Cardinalium Collegio assumpti fuere, ut ex Catalogo Archiepiscoporum Ravennatum, quem Ughellus Tomo II Italiae Sacrae exhibet, videre est. Quamobrem Sanctissimus Dominus Noster Benedictus XIV, qui sub Romanae Ecclesiae Cardinalatu floruit, in dicto de Synodis Dioecesanis celebrandis, recognoscendis, et Ecclesiae promovendis in Foro Ordinario et plurimum annexo ei rei destinatum, docet Archiepiscopum Magister in ea materia de Ritibus ordinandi.

non modum [illegible] Archiepiscopi Ravennatis

10

contra ipsum rectum comparuerunt. Archiepiscopus Ottobonus anno 1309 vel infrascripto pro ad hoc specialiter deputatus, ipsam debitam centum viginti millia florenorum obligatam repetendo esse confessus, unam in litteris ad Raynal. dum fratrem anno 1318 datis verba fecit, quo dominatur in abbatia de grandselve genuensis diocesis, ut ex assertis nobis attentis pro expeditione negotii de ipsis Ricciardo Pittoscorbali, nobis fidem faciendo XXti Canebat. Clemens quinquagesimo octavo congregationis sancti Pauli ad Raynaldum de L. decembris anno 1319 duxisset non ad contributionem, sancti, quod pro nostris propriis honeribus debemus subsidio charitativo, ut de a ii debitis tascamus, quorum subsidium nostrum Regi inferentes statim vestrum inveximus, gravatam, debitum subsidium Petro Gentilonis Marchionum Trixachensium nuncium Regis Siciliae Maiestatis, de cuius gravitate tendens de annum M CCC XXXII ait Renaymal. Rubiensis. Ita anno nostro Regnum Patriarchae, vacantique sedi, per breviarium. Constituit quinque Papa (Johannes XXII) diminutores ad requisitum cuius debitum exigendum. Ipsa exigere demum Rb. Leandro ne hujusmodi Vtz. pro debito Ricciardi Pittoscorbali a 6 Octobris citra in Romana curia delegare de pecuniis, quas exhibuit ad viginti quinque millia florenorum.

W. Raynaldus de Aquilegia collocutionis dominus Gallie, ac insignitum nomine Patriarche Aquileiensis ordinis Predicatorum generalis ministri

Col. 847. X. dim. 1. Viennensis generalis, dicte Viennensium dedicat Papam Patriarche) litteris Henrico, qui dicebatur communicabatur, ut impositio munere delegentur fungeretur. Quem sententiam, si quod foret, asserte Comite, gallicebat Papam Papa etc. illustri ac magnifico Vico affini nostro D. Henrico, Comiti de Virtutibus Comiti, et nostris Aquilegensis Ecclesie advocato, salutem et Dilectionem sinceram. Sanctae Mater Ecclesia filios ex conjuncto gratiosis officio propensius consuevit diligere, et ne gravaremur hominum molestiis agitentur, ecclesiarum quia Mater

„... prohibitionis nuncios recipere, eumque ... cogebant, et adegerunt ex hac terra
„nostram in civitate et districtu ... visi, ubi ... regiae Majestatis gene-
„rali Vicario, commorari: nos vestris ... postulationibus, gratis concurrentes
„assensu, personam vestram, et terram, ac homines ... vestros
„tria sub ... et nostra protectione ... suscipimus, ... vestri
„juris patrocinio communimus. Datum ... in Fabrianda (?) ... Mo
„se de 22 Octobris (M.CCC XIX)" ... Vicarium ... visi
... Fabriano ... Ottone ... comunità ... omes.

cf. 850 fin 10. capit LXXXV.

... Ultimo notes cohibet Pagani ... Provinces amicitia colebat ... adver-
sus ... et

l. fin I. Januensium, ferenque in civitate Ancona habebat anno 1320 Pa-
ganus: perexitque Ultimus, ut notat ... congessit. Negotium narrat Villanus in chronica." Anno Domini M.CCC XX, die XII exeuntis fuit
„pelium magnum inter Ultimo apud Januenses Communis et ... Tancredum
et Tancredum ... de Lavagnana et eorum ... ex parte una, et D. Ja-
„nuarium et Vitalinum ... ex alia pro ... dis-
„cordiis, exercent dicti partes inter se ... dictus D. Hector ja-
„Dalgarutium fuit ... et Hermannus et Henricus interfecti. Domi-
„nus Patriarcha existens ... civitatem Ancone ... pro dicta notificata fuit
„eum ... Ultimo ... civitate ... Ultimum ... civitate, ... civitate ...
„unus eum Ultimo ... a remanet ad dominos ... D. Januarii et Vi-
„talini, et eas exercent et ... et filium ... Ulmanni, et alios
„quamplures circa exercita ... interficiunt, et eorum bona ... illicenter,
„ita quod ... Hectoris ... Ancone ... "

II. Cum magnos Paganum urgebant. Maximum erat ipse Guelforum
partium columen, ac ... caput. Ultimi comitia ... Ghibellinos etc.

776 D)

776 D1

776 D)

Rubei's colonna 656

dopo = procedatur contra ipsos

secundo autem provisum et firmatum fuit
ibidem dicta die quod strata Aquilegien-
sis reparetur et reaperiatur ita quod
currus et mercantie duci valeant et
quod custos illa fortificetur - Ad que com-
plenda habeantur de massariis et hominibus
villarum in quantitate illa que communi
super quo electa fuerunt plebes multe
Tertio provisum et firmatum fuit Nobilem
dicta die quod imperio pedum vocta
decanus fiat et quod pro qualibet decena
duo pedites habeantur et non expeditur
s unus pro decena non sufficiet duo ha-
beantur

Die Veneris XII februarii, convocatis in unum
cum D. Patriarcha in loco et sala predicta
ad tractandum et providendum super predictis
ibi fuerunt

D Albor Rotarius
Normandy de Parvillis
Franciscus de la Turre
Odericus de Cucanea miles
Arbicus de Vaimberge miles
Hector de Cubino miles
Jacobus de la Turre
Johannes de Spillatro
Algerius de Colorito
Federicus de Savorgnano
magister Franciscus Marsch

Primo provisum et firmatum fuit quod Terre
fortificentur et loca ubi fortificatione indi-
gent inter quas primo videatur de forti-
ficatione Terre cubini in qua majus pericu-
et verificatum invenit
Item de castro fagiane et s Daniele

rem de Terra Sacoli. Quod P. Francisci
de la Turre se fabrigat unum saccum et
ducat depenny ibidem et ubi expedit eh
fortificatio et reparatio ibi fiat. Ad que
agenda vocentur et habeantur homines
villarum que sunt ultra Tulmentum et
quod P. Odorici de Cucanea vadat ultra
Tulmentum ad reganduam et reparandum
crotil et vias antiquas, habentes mu-
ros ultra Tulmentum, ut de macia-
riis suis muttant et reparant pro
laborerio terre predicte. Solb:

Item provisum fuit et firmatum
quod quia Terra madune vacua est
homenibus et multa custodia et forti-
ficatione indiget cum magna pars
habitantium in ipsa sit fovis et disperse
per plures locos aliqui ultra Liquentiam
et aliqui citra Liquentiam. extrinseci
primo expulsi radeant et habitent ac
gaudeant bonis suis, postquam ille de
Pontgalt cum regnicolis suis qui tam
quam predictorum P. Patriarche et eccle-
sie aquilegensis sunt bannati. et quod
P. Franciscus de la Turre cum auxilio
aliorum de Prata et hominum qui sunt
in Gualdo provideat super fortificatione
dicte Terre

Item provisum et firmatum fuit quod
civitas fiat per Aquilegiam, Civitatem
Glamonam et Utinum et alia loca ubi
expedit quod unus ad fortiam Assecu-
rationis bonis hominis ordine omnes existentes in
foresatto vacuentur relando vinea et
alia retia et ad loca tuta et fortiora
ducantur, cum hac conditione quod Gla-
dium et Utinum et vas predicte finito
tractatu Teotonicorum et pericolo imminente

sublato penis extrahere de locis et Terris predictis in quantum pro eorum usum sufficerint et non ultra libere nullo datio et nulla muta soluta.

Transacto autem termino Reinvestiti nos debeant [illegible] dominus Federicus de Savorgnano et B. Brignolus de Colorebo cum uno ex fratribus B. Patriarche ad videndum et reparandum Castrum predictum et quidquid in eis inventi de Blado et vino detur et assignetur per ipsos B. Patriarche

Cusanum Pers } Pecorai X. 10

mals Colorebum } Pecorai XV. 15

Villalta Cavriacum } Pecorai V. 5

Tonandona Pecorai II. 2

Castellerium Pecorai III. 3

Brazachum superius Brazachum inferius } decimi III. 3

Rambergum Pecorai VIII. 16

Savorgnanum Caroladum } Pecorai VI. 6

Cucanea decimi X. 10

Castellum Pecorai V 5

Strassoldum Pecorai V 5

Reinvestiti Pecorai IV. 4.

Varmam Pecorai VI. 6

Brugnaria Pecorai X. 10

Villanova Pecorai III. 3.

Coll. 864. B. Lin. 5. Aquilejensi protensas.

Ad annum insequentem 1330 dittey Pagani ad eundem Pontifi-
cem pertinent, quibus il fit certior de quibusdem Patrig Forojulienfij

Col. 834 C. Lin. 19. Ad Comitem Gattianos. Ad Rainaldum fratrem aliasque Cani
Grandis Scaligeri discidia cum Patavinis pandunt,
aliaque Provincie negotia. Florentie mortem etc.

Col. 844. B. l. 3.

Aquilejesedem VII. Alias quoque ad Rainaldum fratrem in lucem
indepturus proferimus literas, quas ex Autographo, ornatissimo Pisano
VIII. Alias etc. Archipresbitero Clemonensi operam dante, describimus.
Negotia pleraque cum externa, tum domestica, nota fiunt ex vestra
" "Castorum Dei et Apostolice sedis gratie Sancte sedis
" Aquileiensis Patriarcha; Rainaldo fratri suo salutem.
" Veteris nos recepisse ante adventum Guercii. . Florenos
" auri M.C.C. LII. per annum cantum factum Venetiis
" per Clarium canonicum Tergestinum cum Societatibus de
" Scalisei de Pisanis: sed hoc non obstante omnino provi-
" debimus ad implere, que tibi misimus per Prestiterium Tadeum.
" Nec alia super hoc mittimus tibi, quia satis videtur notis
" quid illa sufficiant que tibi debuit dicere: et nisi illud grave
" vas pecunie inconvenienti mitabur notis, melius esset quod
" adhuc essem Canonicus aquileiensis quam quod essem Patriar-
" cha. Ad factum vero castrucii de Castello sic respondemus